

Azərbaycan mühüm beynəlxalq tranzit mərkəz kimi tanınır

Dünya iqtisadiyyatına uğurla inteqrasiya prosesində neqliyyat sektorunun inkişafının beynəlxalq tələbləri ödəməsi və bu sahədə təhlükəsizliyin təmin edilməsi çox mühüm əhəmiyyətə malikdir. Çox əlverişli coğrafi mövqeyi olan Azərbaycanı artıq dünya miqyasında bir neqliyyat mərkəzi kimi tanıyırlar. Azərbaycanda global neqliyyat layihələrinin icra edildiyini vurğulayan dövlət başçısı cənab İlham Əliyev bildirdi ki, ölkəmizdə bu sahədə böyük önəm verilir.

Azərbaycanın neqliyyat sektorunda müasir infrastrukturun yaradılması, daşımalarda yeni texnologiyaların tətbiqi, neqliyyatın dayanıqlılığının təmin olunması istiqamətində son illər ərzində həyata keçirilən tədbirlər 2015-ci ilin birinci yarısında da məqsədyönlü sürətdə davam etdirilib. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin diqqət və dəstəyi sayəsində neqliyyat sektoru sürətlə inkişaf edərək ölkəmizin tərəqqisinə, əhalinin yaşayış səviyyəsinin yüksəlməsinə xidmət edən mühüm fəaliyyət sahəsinə çevrilib.

Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasəti iradəsi ilə reallaşan və aktualığı ilə bu gün də Azərbaycanın və bir çox ölkələrin neqliyyat siyasətinin əsas xəttini təşkil edən Böyük İpək Yolu strategiyası dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə icra olunan regional əhəmiyyətli layihələr sayəsində yeni mərhələyə keçid alıb. Göstərilən layihələr sırasında Avrasiya neqliyyat şəbəkəsində yeni və daha səmərəli bağlantıların təmin edən Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu və Yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, həmçinin beynəlxalq neqliyyat dəhlizləri üzərində yerləşən magistral avtomobil yollarının və demir yolu infrastrukturunun yenidən qurulması layihələri xüsusi çəkiyə malikdir.

Məlumat üçün bildirik ki, 2015-ci ilin birinci yarısında demir yolu neqliyyatı sisteminin inkişafına dair Dövlət Proqramının icrası üzrə Bakı-Gürücstan sərhədi istiqamətində yol təsərrüfatının yenidən qurulması, enerji sisteminin dəyişən cərəyana keçidi rabitə qurğularının yeniləndirilməsi, yeni lokomotiv və vaqonların alınması, mərkəzi dispetçer idarəetmə sisteminin yaradılması işləri davam etdirilib. 2015-ci ildə tam başa çatdırılması nəzərdə

tutulən Bakı-Tbilisi-Qars layihəsi üzrə Axalkələk-Türkiyə sərhədi sahəsində 29 kilometr yeni yolun tikintisi və 154 kilometr yolun rekonstruksiyası işləri başa çatdırılıb. Gürcüstan və Türkiyə demir yollarını birləşdirəcək 4,4 kilometrlik tunneldə qazma işləri uğurla tamamlandı. Bütövlükdə tikinti sahəsində bu günə qədər tam infrastruktur ilə birlikdə 183 kilometr yeni yol salınıb, 15 körpü, 23 yol keçidi, 300-dən artıq su ötürücüsü və digər qurğular, 5 stansiya inşa edilib.

Yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının bərə terminalı istismara verildikdən sonra limanın birinci mərhələsini əhatə edən işlərin icrası davam etdirilib. Eyni zamanda dəniz neqliyyatında Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin dövrünün ənənəsinin yeniləndirilməsi məqsədilə ötən il 1 tanker, 2 quru yük gəmisi, 1 yedək gəmisi, 1 üzən tersəyə alınıb və bu istiqamətdə işlər bu də davam etdiriləcək. Bakı gəmiçiliyində zavodunda sifariş verilmiş 3 kiçik sərnişin-yük gəmisdən ikisi 2015-ci ildə istismara qəbul ediləcək. Zığ gəmisi təmiri zavodunda aparılan yenidənqurma işləri bu il başa çatdırılacaq.

Hava neqliyyatı sahəsində Bakıda yeni aerovağzal kompleksini istismara verildikdən sonra bütün beynəlxalq uçuşlar Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun bu terminalından həyata keçirilir. Ümumilikdə "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin marşrut şəbəkəsində reyslər üzrə istiqamətlərin sayı 33-ə çatdırılıb. Yeni alınmış "Boeing 787" tipli hava gəmilərinin uzaqməsafəli marşrutlarda istismarına başlanılıb.

Avtomobil neqliyyatı sahəsində daşımaların tənzimlənməsi, xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsi, hərəkətin təhlükəsizliyinin təmin olunması üzrə davamlı tədbirlər həyata

keçirilir. Bu məqsədlə Bərdə, Ağsu, Gədəbəy, Qəbələ, Şamaxı, Xaçmaz, Quba, Yevlax, Daşkəsən, İsmayıllı və Goranboya yeni avtovağzallar tikilib. Qusar, Oğuz, Xudat, Biləsuvar və Tovuz avtovağzalları yenidən qurulub. Hazırda Gəncə, Horadiz və Quzanlıda yeni avtovağzallar inşa olunur.

Azərbaycanda infrastrukturunu daim yeniləşən neqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 2015-ci ilin birinci yarısında 109,6 milyon ton yük daşınıb. Qeyri-neft yüklərinin həcmi 2,1 faiz artaraq 78,0 milyon tona çatmışdır.

Neqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin 59,7 faizi avtonəqliyyat, 28,8 faizi boru kəməri, 8,2 faizi demir yolu, 3,3 faizi dəniz neqliyyatı vasitələri ilə həyata keçirilib. Qeyri-dövlət bölməsində yük daşınması 5,1 faiz artmış, bu bölməyə məxsus neqliyyat vasitələri ilə yük daşınmasının payı neqliyyat sektorunda 78,9 faiz edib. Yanvar-iyun aylarında neqliyyatçılar 900,2 milyon nəfərə və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,8 faiz çox sərnişinə xidmət göstərmiş. Sərnişinlərin 87,3 faizi avtomobil, 12,5 faizi metro neqliyyatının xidmətlərindən istifadə edib.

Demir yolu neqliyyatı ilə yük daşınması bu ilin yanvar-iyun aylarında 9,0 milyon ton olub. Orta hesabla sutkada 478 vaqon yüklənib, 456 vaqon boşaldılıb. Sutka ərzində demir yollarının Şimal istiqaməti üzrə 19,6 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 5,3 min ton və Cənub istiqaməti üzrə 2,5 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilib.

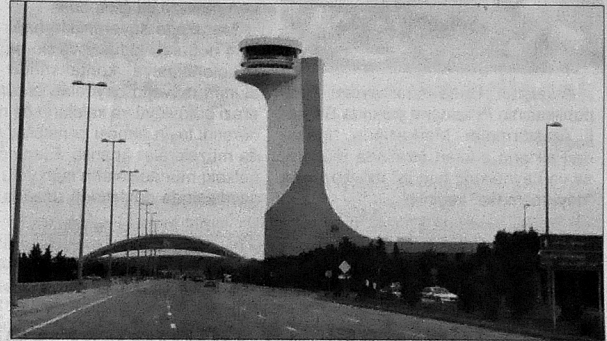
Dəniz neqliyyatında daşınmış yüklərin həcmi 3,6 milyon ton təşkil edib. Yüklərin 69,9 faizini neft yükləri, 30,1 faizini isə quru yüklər təşkil edib və bütün daşımalar xarici əlaqələr üzrə həyata keçirilib. Cari ilin yanvar-iyun aylarında dəniz limanlarında 4,8 milyon ton yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilib. Bu zaman yüklərin 94,9 faizini beynəlxalq tranzit yüklər təşkil edib. 2015-ci il iyul ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda göndəriləcək üçün 68,6 min ton idxal yüklərinə qalığı olub.

Neqliyyat sektorunda daşımaların həcminə görə ən böyük paya malik olan avtomobil neqliyyatı ilə 65,3 milyon ton yük, 786,1 milyon sərnişin daşınıb və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 6,1 faiz və 3,8 faiz artım qeydə alınıb. Sərnişinlərin 96,2 faizi avtomobil, 3,8 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə edib. Yük dövriyyəsi 6,1 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 3,9 faiz artıb. Metro neqliyyatının xidmətlərindən istifadə

7,9 faiz çox sərnişin daşınıb. Yüklərin 12,3 milyon tonu və ya 55,6 faizi avtomobil neqliyyatı, 6,9 milyon tonu və ya 31 faizi demir yolu neqliyyatı, 3 milyon tonu və ya 13,4 faizi daşınıb.

Bu göstəricilər bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas infrastrukturundan biri olan neqliyyat sektoru dayanıqlı inkişaf edir.

Hazırda neqliyyat infrastrukturunu

aytının xidmətlərindən istifadə edən sərnişinlərin sayı 3,7 faiz artaraq 112,2 milyon nəfər olub. Hava neqliyyatı ilə 799 min və ya 1,8 faiz çox sərnişin daşınıb. Daşınmanın 99,6 faizi dövlət, 0,4 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus hava gəmiləri ilə həyata keçirilib. Bu neqliyyat növü ilə yükdə 11,5 faiz artaraq 60,1 min tona çatıb.

Magistral neft kəmərləri ilə 23,4 milyon ton neft nəql olunub. Nəqlətmənin 76,3 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilib və cari ilin yanvar-iyun ayları ərzində bu kəməri vasitəsilə ölkəyə gətiriləcək Səngəçal terminalından BTC kəməri ilə 3,3 milyon ton tranzit Türkmənistan nefti nəql edilmiş. Magistral qaz kəmərləri ilə 11,4 milyard kubmetr qaz nəql edilmiş. Qazın neqlinin 31,8 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilib və 3,6 milyard kubmetr qaz ötürülmüş.

2015-ci ilin yanvar-may ayında "İpək yolu" neqliyyat dəhlizinin Azərbaycan ərazisində 22,2 milyon ton yük, 134,8 milyon nəfər və

nun təkmilləşdirilməsi məqsədilə magistral yolların, körpülərin, dəniz yollarının, yeni metro stansiyalarının, hava və dəniz limanlarının tikintisi davam etdirilib. Məsələn, Xəzər dənizində ən böyük dəniz limanı Bakıdır. Bu gün Qədim İpək Yolunun bir hissəsi kimi avtomobil neqliyyatının infrastrukturunu ölkəmizin iqtisadiyyatına böyük səmərə verir.

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən transmilli layihə Bakı-Tbilisi-Qars demir yolunun tikintisi də böyük tarixi nailiyyətdir. Yaxın zamanlarda bu magistral xəttin istifadəyə verilməsi ilə bölgədə tamamilə yeni vəziyyət yaranacaq və Azərbaycan beynəlxalq tranzit neqliyyat mərkəzi kimi daha da möhkəmlənəcək. Bu magistral xətt Asiya ilə Avropanı birləşdirən çox mühüm neqliyyat arteriyası olacaqdır. BQC-nin reallaşması Avrasiya kimi nəhəng məkanda yerləşən onlarca ölkənin iqtisadi və sosial həyatına yeni nəfəs verəcəkdir.

Şükür ƏLİZADƏ,
"Respublika".